

Kreolin se mora z vodo zmešati in ž njim namočiti dlaka, ali se pa s kakim oljem ali tolščo pomešan rabi kot mazilo, in ne škodnje živalim, če ga tudi zližejo.

Z vodo zmešan zadostuje 5 do 6 polnih žlic na eden liter vode, ki se dobro pretrese; v jednaki množini ali, da se učinek ohrani dlje časa, v nekoliko močnejšem založku do 10 žlic moremo kreolin pomešati s tolščo ali oljem in s to mažo namazati živalim dlako.

Za pašno živino, kateri ne moremo podajati večkrat teh, muhe preganjajočih sredstev, priporočajo se mazila. izmed zgoraj omenjenih pripomočkov, ker se dlake dlje časa držijo nego vodene raztopine, katere dež lahko opere in njih moč uniči.

Pri ovcah morajo se ta sredstva rabiti vselej kot maža na ta način, da se jim namaže nos in čeljusti ob straneh glave.

Mi izročemo kmetovalcem te vrstice, upajoč, da bodo taisti našli v njih nekatere nauke na prid in varstvo naših koristnih domačih živali in da bodo na svojo korist po svoji moči pripomogli, da se živina obvaruje zalege muh.

Poučni in zabavni del.

Žalostna svatba.

(Poljski spisala Valerija Morzkowska).

Ob potoku stoji velika in obljudena vas. Na njenih kočah je videti vse v lepem redu. Luže na dvoriščih, pravilno s plotom ograjene, pa pričajo, da imajo ljudje tukaj jako v čislih svoja bivališča. Okolo koč opaziš sadne vrte, polne hrušek in jablan, in ti vrte segajo prav do potoka, ki za vasjó vrte mlinska kolesa. Ta so se glasila neprestano s šumom in ropotom, razlegajočim se daleč okrog, kakor bi nad vasjó neprehoma grmelo — celó takrat, ko je vso okolico že zazibal sladki spanec.

Na nasprotnem obrežju, na griču, obraslem z lipami, stoji cerkvice z bliščečim se križem. Rano, ko jame vas že kuhati iz mraka, opaziš na njem rožnate žarke jutranje zarje: a zvečer, ko mrak začne ogrinjati vas s svojo odejo, se zopet blišči na višini kot poslednje upanje človeka.

S cerkvenega stolpa se oglašá srebrni glas zvonov doneči nad vasjó ob delavnikih in praznikih ter preglasil je celó ropot mlina in vse druge glasove, razlegajoče se naokrog. Kraj je zeló rodovit. Brazde, katere orač obrača s plugom, so videti črne, mastne; žito bujno raste na polju. Rž se baš razcveta ter je videti povsod takó gosta, da bi še kača ne mogla splaziti skozi; pšenica je kipela na ogonih, ječmen in oves pa kakor bi se kosala drug z drugim v bujni rasti.

Livade se polne najrazličnejših cvetic; gore za vasjo pokriva bukov gozd, narejajoč zelene slavoloke, oprte na stebre sivih debel, skozi katere še opoldne solnčni žarki ne morejo predreti. Skratka, tu je vsega dosti; tu so

moka in loka, ribe in gobe. Pa tudi ljudem gre gospodarstvo po sreči. Dasi se je med njimi pripetilo marsikaj, vendar ni bilo slišati o umorih, o tatvini ali o pretepu. Resnica, da so bili veseli na veselicah ali kadar so kriščevali; saj kadar Bog pošlje v hišo kako radost, treba je pogostiti soseda ter deliti ž njim vse, kar je dobiti pri hiši. Po krčmeh je bilo često prazno, za to pa v cerkvi pri pobožnosti niso nikogar pogrešali.

Glas zvonov jih spominja Boga in vabi k molitvi. Duhovnik, ki je prišel semkaj še mlad — oj, temu je že davno! — se je postaral med njimi, opominjajoč vedno, da najboljša molitev so dobra dela, v čemur tudi sam služi vsem za vzgled.

In živeli so tam pobožno in dobro se jim je godilo. Gospodarji so imeli živino in denar, kmetom ni nedostajalo kruha. Toda najbogatejši v vasi je bil Rok Lenart.

Njegovo stanovanje z velikimi okni se je odlikovalo od vseh drugih. Pred hišo je rastel bezeg in kalina, zakrivajoč z vejami okna, na vrtu pa so rojile okrog čebelnjaka čebele, nabirajoče z lip, stoječih poleg ceste, belo duhtečo strd.

Lenart je bil udovec. Pri njem je stanoval sin Vicek in sinaha, ki sta mu pomagala pri gospodarstvu. Imel je tudi hčerko, Zaliko, sedemnajstletno, najzalše in najživahnejše dekle v vasi.

Deklica je bila vesela, kajti svet jo je veselil in tudi ona ga je bila vesela; vse, kar je bilo okrog nje, jo je radovalo: črno polje, ki je rodilo zlato žito, voliča, ki sta jo obdelovala, krave, ki so se zvečer z zvonci na vratovih vračale domu s paše. Te krave so jo poznale takó dobro, da so se same drenjale h košu, v katerem jim je nosila trave.

Veselila jo je zelena livada, nebeški obok, dá, tudi svoja podoba, katero si je časih ogledala v potoku. — Oči je imela modre kakor plavice, usta rdeča kskor maline, ki so rastle po gozdu. Toda najbolj je bila vesela Tomaža, vrlega služabnika, ki je že več času služil pri hiši. Dasi Tomaž ni imel starišev, niti premoženja, vendar nihče ni znal takó zapeti in poskočiti na plesišču kakor on.

A pri tem mu je šlo delo od rok, da ga je bilo veselje gledati. Tomaž je bil prvi na polju, prvi pri vsakem delu. Vrhu tega je bilo Zaliki tudi znano, da bi on vse storil na njen migljaj, planil bi celó v vodo ali ogenj. In ko je zrl na njo s črnimi, ognjenimi očmi, bilo ji je nekako čudno pri srcu, veselo in žalostno ob enem, takó, da bi se kmalu glasno nasmijala in zjokala. Lice ji je zardele in kadar je hotela pogledati Tomaža, morala je vsikdar nehoté pbesiti oči, kakor bi se ji bil svinec obesil na trepalnice.

Najraje je bila v družbi Tomaževi, toda vedno je utekala pred njim. Ni bežala daleč, marveč se je takó skrivala, da je mogla slišati njegov glas in ga videti, dasiravno bi bila skrita njegovim očem. Stari Lenart ni niti slutil, kaj se je godilo v dekličjem srcu; kakor je sploh navadno, da stari ljudje, dasi modri in izkušeni, ne

razumevajo dobro takih rečij. Sicer pa je vladal pri hiši vzgleden red in soglasje; vsakdo je imel svoj posel; niso se dosti brigali drug za drugega. Tomaž in Zalika pa sta tudi takó vestno opravljala svoje delo, da ju ni bilo treba nikdar grajati.

Naš Tomaž se je izogibal ljudém. Dobro je vedel sirotek, da je Zalika bila najbogatejše dekle v vasi. Vedel je, da bi bila ta ljubezen brezuspešna, torej tudi ni hotel pokazati svojih občutkov.

Samo Zalika je vedela, kaj ji je govoril. Saj se je vrtelo okrog Zalike dokaj mladine in Tomaž ni hotel biti zadnji, niti drugim v zasmeh.

Da je bilo tudi snubačev obilo, razume se aamo po sebi. Prvi med njimi pa je bil mlinarjev sin France Bonek.

Njegov oče je bil star mlinar, mati odlična gospodinja, in znano je, da se mlinarjem godi vedno dobro, da oni tudi v gladnih letih ne stradajo. Ljudém je bilo znano, da roditelji svojemu sinu ničesar ne odrekó, da bi mu mogli celó za trideset korcev polja kupiti, če se oženi po njihovi volji.

Zató pa, kakor so se fantje nasmihevali Zaliki, takó so se nasmihevala dekleta pri vsaki priložnosti mlinarjem Francetu ter se mu prikupovala — dasi ni bil posebno mična prikazen.

Toda on se ni zmenil za nje; težko je bilo uganiti, kaj mu je rojilo po glavi; — bil je klavern, okoren, nekoliko je tudi šepal z desno nogo — in zato tudi dekleta, dasi so se mu prilizovala, se mu potihoma vender le smijala za hrbtom.

Sicer pa to Franceta ni razkačilo; bil je ponižen, tih; nikomur ni, kakor pravijo, kalil vode. Toda očividno je bilo, da mu je bila Zalika v glavi. Ko se je srečal ž njo v delavnik pri kakem delu ali v praznik pri cerkvi, se je kar zamaknil v njo, kakor v nekako čudežno sliko.

Rok Lenart in mlinarjevi so si bili botri in dasi ravno bi bil Bonek lahko iskal za svojega sina Bog ve kake neveste (in bi bil tudi vsako dobil), mu je vendar bila v mislih Zalika; dà, celó dogovorila sta se že z Lenartom v tej zadevi. Bilo je torej mogoče nadejati se pri Bonkovih vsaki čas svatle. Razume se, da so tudi v hiši govorili o tem in bratova žena je skrbno poizvedovala, čemu je bila Zalika takó zamišljena.

„Oj“, je dejala, „na vsak način uganem, kaj ti tiči v glavi“.

„Nù, pa uganite!“ nasmehnila se je deva.

Toda ta smeh ni bil takò odkritosrčen, kakor bi si kdo mislil; na klopi je baš sedel Tomaž in večerjal; Zalika, pogledajoč črne njegove kodre in rdeče mu lice, imela je samó njega v mislih.

„Stavila bi, da kak fant . . .“ nadaljuje Vickova, ki se je rada šalila.

Tomaž se skrivoma obrne v stran, skloni glavo nad skledo in zares težavno je bilo uganiti njegove misli.

Zalika pa je zardela kakor višnja, nekaj zašepetala ter si dala z nečim opraviti pri peči.

„Nù, kaj je to novega?“ omeni Vicek, „če dekle misli na fante, rajše ji povej, kak je ta fant — to bo modrejše“.

„Vsaj on ni tako črn, kakor ta naš ciganom podobni Tomaž. Ta, ki Zaliki roji po glavi, ni sicer tako čeden, kakor bi bilo želeti; zato pa je sam svoj gospod, ima premoženje, zna čitati, in če ga vzame, imela bo v škrinji polno biserov in biserov, da se bo kar čuditi!“

„Ali mar česa pogrešam pri očetu?“ seže ji dekle v besedo.

Tomaž ne reče ničesar, toda ko bi ga bil kdo v tem trenutku opazoval, videl bi njegovo lice čudno spremenjeno. Roka, v kateri je imal žlico mu je naglo omahnila.

Dalje časa ni slišal, kaj so govorili okrog njega; v ušesih mu je šumelo. Naglo pa je poskočil, odrinil še polno skledo takó, da bi se bila skoraj ubila ter z urnimi koraki odšel. Kam je hotel iti, tega sam ni vedel.

„Kaj se mu je pripetilo?“ upraša Vicek ter zdirja za njim.

Med tem pa je Tomaž premagal svojo razburjenost. „Ej nič ni!“ reče mirno, da si se mu je glas nekoliko tresel: „zdelo se mi je, da se je krava odvezala“.

Ko pa dospeta v hlev, stala je krava na svojem mestu in tudi med ostalo živino ni bilo nikakega nereda.

„Samó zdelo se ti je, Tomaž“, reče Vicek.

„Dà, zdelo se mi je“, ponovi služabnik.

Ni pa se vrnil nazaj k večerji; šel je, kamor so ga noge nesle.

Niti Zaliki ni bilo za smeh. Umolknila je in ni odgovarjala bratovi ženi, katera, kakor je pri ženskah navada, ni mogla držati jezika za zobmi ter je neprestano govorila o mlinarjevem Francetu.

Naposled se oglasi stari Lenart. „Da bi že vendar mirovala enkrat! Ni treba loviti rib, predno voda odteče; še le potem, ko jo pridejo snubit, bo kaj govoriti, sedaj pa še ne!“

Zalika je hotela glasno zajokati, hotela pasti očetu k nogam ter ga prositi, naj ne bi govoril o mlinarskih snubačih: toda ni si drznila. Tudi ona si je domislila, da ni treba loviti rib, predno voda odteče.

Naslednji dan bila je nedelja; snubači res pridejo, torej ni bilo časa omahovati. Prišli so, postavili žganjico na mizo, priklonili se očetu, bratu, njegovi ženi ter spregovorili z Zaliko lepo besedo in jo prosili, naj vsaj kapljico pijače, v znamenje dobre volje, izpije iz njihovih rok.

Zalika se je branila in obotavljala, kakor navadno dekleta znajo. S početka se nihče za to dosti ni zmenil, ker je bila že taka navada. Toda obotavljanja ni bilo konca.

Prigovarjali so ji snubači, prigovarjal oče — v tem pa mu dekle pade k nogam ter ga prosi, naj je ne podi

z doma in ne oddaja tujim ljudem. Ko je to govorila, je ihtela, da bi človek lahko sodil, da ji grozi bržkone strašna nesreča, ne pa da jo hoče imeti najbogatejši ženin iz cele vasi za ženo.

Po dolgih brezvspešnih naporih snubci naposled razžaljeni odidejo.

Vicek in njegova žena sta ji prigovarjala, stari Lenart pa je sedel na klopi, močno nezadovoljen s tem, kar se je zgodilo.

(Dalje sledi.)

Novice.

— **Osebne vesti.** Slovenski pisatelj Fridolin Kavčič, stoletnik pri brambovskem polku v Celovcu, je premeščen v Galicijo, menda za kazni, ker ni prikrival svojega narodnega mišljenja. — Pristav finančne prokurature ljubljanske Emil Guttman, je imenovan tajnikom ravnateljstva domen v Gorici. — Skriptor knjižnice na dunajski akademiji obrazilnih umetnosti dr. Jos. Dernjač je imenovan cesarskim svetnikom. — Finančni komisar v Ljubljani Helijodor Dlorhy je imenovan višjim finančnim komisarjem in premeščen v Brno. — Okrajni sodnik v Radovljici Ernst Ferk je imenovan deželnosodnim svetnikom in predstojnikom radovljiškega sodišča. — Logarska pomočnika Alojzij Barle v Sinju in Viktor Pesrl v Motovunu sta imenovana gozdnima paznikoma, prvi v Radovljici, drugi v Cerknici. — Za sodne kancelijske oficijale prve vrste so imenovani: Ivan Čerček v Škofiji Loki, Jos. Beniger v Kamniku, Jernej Sočnik v Kranju, Fran Košir v Ribnici za Krško in Ivan Dovjak v Črnomlju. — Za sodne kancelijske oficijale druge vrste so imenovani: Mihael Grebenc v Novem mestu, Alojzij Lindtner, Franc Bunc in Gašpar Janežič v Ljubljani, Ignacij Čamernik v Radečah za Brdo, Valentin Vončina v Litiji za Logatec, Ivan Smolik v Novem mestu, Josip Jeruc v Kamniku za Novo mesto, Iv. Praprotnik v Novem mestu, Fran Urbančič in Vinko Šorn v Ljubljani, Valentin Cerovšek v Škofiloki, Aleksander Šerko v Novem mestu, Frid. Grohmann v Ložu za Celje, Martin Burja v Radovljici za Ljubljano, Fran Stenta v Ljubljani, Jos. Verderber na Vrhniki, Jos. Hočevnar v Ljubljani, Aeks. Sremčević v Il. Bistrici in Ignacij Gabrič v Kranju za Ljubljano, Karol Korošec v Črnomlju za Ribnico, Jos. Čečelič v Krškem za Novo mesto, Fran Pleničar v Trebnjem za Novo mesto in Albert Pogačnik v Ljubljani. — Za sodne kanceliste so imenovani: Marko Frass v Kranju za Idrijo, Ivan Vidmar v Kočevju, Frid. Badjura v Krki za Krško, Anton Weber v Celji za Mokronog in Florijan Apih v Ljubljani. — Premeščeni so kancelisti: Matija Kocuvan iz Ribnice v Litijo, Ivan Povh iz Radovljice v Škofjo Loko, Ivan Pečnikar iz Logateca v Kranj, Rudolf Rasteiger iz Cerknice v Sevnico in Jakob Mesarec iz Postojne v Ptuj.

— **Narodni dom v Ljubljani.** Na občnem zboru „Narodnega doma“ so bili izvoljeni v odbor naslednji gospodje: dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški predsednik, Duffe, Gogola, Lah, Mally, Murnik, Pleteršnik, Rohrmann, Ferd. Fouvan, dr. Stare, odborniki, ravnatelj Šubic, zastopnik Matice Slovenske.

— **Kranjska hranilnica** je znižala obrestno mero od 4% na 9%. Ker bode mestna hranilnica ljubljanska še nadalje plačevala 4% obresti, je v interesu vseh tistih, kateri žele kar možno dobro obrestovanje svojih slog — in kdo si tega ne želi? — da nalože svoj denar pri mestni hranilnici.

— **Častnim članom** je imenovala občina Cerklje g. Antona Vavkena, kateri jej županuje že celih trideset let.

— **Dršališče** je napravila „Zadruga za vzdrževanje dirkališka v Ljubljani“ in sicer se je dirkališče samo za zimski čas preuredilo v dršališče.

— **Potrjen zakon.** Cesar je potrdil v dež, zboru kranjskem vzprejeti zakon o razdelitvi občine Studenec v dve samostalni občini.

— **Dopolnilni deželnozborni volitvi** namesto umrlih deželnih poslancev Janka Kersnika in Mateja Lavrenčiča sta se vršili 16. t. m. Trgovinska in obrtniška zbornica je izvolila svojega podpredsednika Antona Kleina, v vipavsko idrijskih kmetskih občinah pa je zmagal kandidat narodne stranke Ivan Božič, kateri je dobil 32 glasov, dočim jih je dobil kandidat katoliške narodne stranke Ivan Lavrenčič samo 11.

— **Uredba učiteljskih plač.** Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani je vrčilo deželnemu odboru posebno spomenico glede uredbe učiteljskih plač na Kranjskem. V spomenici je obrazloženo sedanje stanje kranjskega učiteljstva in navedeno, kako in po katerih principih naj se plače uredi. Deželni odbor bo gotovo uvaževal nasvete učiteljstva, saj je njegova iskrena želja da se izboljšajo učiteljske plače.

— **Koroški dež predsednik — ne ostane.** Zadnje dni so nemški listi raznesli vest, da koroški dež. predsednik baron Schmidt-Zabierow, kateri je prosil za umirovljenje, ne odstopi ampak da na izrečno željo cesarjevo ostane. Nekaj dni se je ta vest — najbrž vsled nastopa slovenskih poslancev — demonstrirala in se je oficijozno razglasilo, da odstopi baron Schmidt že v kratkem.

— **V podporo idrijskim rudarjem** je poljedelsko ministerstvo odredilo, da bodo počenši od novega leta vsi stalni delavci pri rudniku, provizijonisti in vdove dobivali brezplačno žito in drva, kar so zdaj po limitu cenah plačevali. To je znatna pomoč podpore vrednim idrijskim rudarjem, a da so jo dobili, gre v prvi vrsti zasluga narodni stranki.

— **Slovensko šolstvo na Koroškem.** Okrajni šolski svet v Beljaku je razpisal učiteljski službi v Gozdanjah in v Podgori. V razpisu ni zahteval znanja slovenskega jezika, dasi obiskujejo imenovani šoli samo slovenski otroci, kateri ne znajo nemški.

— **Sodne razmere.** Zadnji dni čitati je bilo v slovenskih listih jako žalostna poročila o sodnih razmerah na Koroškem, na Štajerskem in na Primorskem. Listi so navajali drastične vzglede, kako krivične sodbe se izdajajo vsled jezikovne nezmožnosti sodnih uradnikov. Take dogodbe moraje omajati zaupanje prebivalstva v pravosodje a vlada vzlic temu ne stori ničesar, da zagotovi boljše, kulturne države dostojno pravosodje.

— **Železnica Gorica-Ajdovščina.** Te dni je bila razglašena podelitev koncesije za zgradbo lokalne železnice Gorica-Ajdovščina. Koncesionarja sta slovenska poslanca goriška grof Alfred Koronini in dr. Anton Gregorič.

— **Agrarske operacije.** Uradni posli krajnih komisarjev za agrarske operacije so se tako razvelili, da bode iste opravljal v političnih okrajih Kranj, Radovljica, Kamnik, Litija, Novo mesto, Črnomelj in Kočevje okrajni glavar Rudolf grof Margkeri kot krajni komisar s sedežem v Ljubljani, v političnih okrajih Ljubljana, Logatec, Postojna in Krško pa okrajni komisar Fran Župnek kot krajni komisar tudi s sedežem v Ljubljani.

— **Slovenska šola v Gorici.** Goriški šolski svet je začel proti mestni občini postopati z eksekucijo. Ker mestna občina nikakor neče preskrbeti primernih prostorov za slovensko šolo, je deželni šolski svet imenoval šolska nadzornika Vodopivca in Culota eksekutorjema in jima naročil, naj najdeta potrebne prostore in najameta potrebne osobe, sploh da na mestne stroške poskrbita kar treba za slovensko šolo.

in se ne da od nje več ločiti, vsled česar mu tudi ne gre več imenovanje „kapital“. V zemljo zakopani kapitali niso od sveta razločljivi, niti dejansko niti po svojih učinkih. Seme se ne da več iz zemlje vzeti in takisto se ne da nikdar dognati, koliko pridelka se je zahvaliti semenu, koliko gnoju, vsled tega pa je jedino pravilno, ves kapital, kateri se je porabil za prireditve sveta, šteti kot integrirajoč del sveta samega in ne kot kapital.

Mej kmetijski kapital je šteti torej samo ono, kar ni z zemljo nerazločljivo združeno. Dvom, kaj spada po tej definiciji h kmetijskemu kapitalu, more biti samo glede poslopij. V pravem smislu besede je poslopja pač prištevati kapitalu in ne svetu, ker predstavljajo gospodarsko imetje, katero nima produktivne sile, pač pa postane s časom neporabljivo. Pomisliti pa je, da so poslopja takorekoč neločljivo združena z zemljo in da se kakor svet štejejo mej imobilija in se morejo hipotekarično obremeniti. Ako se posestvo proda, prodajo se ž njim vred redoma tudi poslopja. Kadar se imenuje vrednost kacega posestva, všteta je vselej tudi vrednost poslopij. Dasi torej poslopja teoretično spadajo mej kapital, imajo vendar največ podobnosti s svetom in zategadelj ni ugovarjati, ako se smatrajo s svotom vred kot jedna celota.

Kapital, kateri se porabi za stavbo poslopij, je v razmerju z vrednostjo sveta jako različen. Neugodne klimatične razmere zahtevajo več in večja poslopja za varstvo ljudij in živalij, kakor ugodno, isto tako je treba več poslopij, kjer je obdelavati stare njive, kakor tam, koder se izkoriščajo le travniki in pašniki.

Kmetijski kapital je dvojen, stoječi in prometni. Stoječi je tisti, kateri se je stalno naložil. Sem je šteti vrednost poslopij, strojev, orodja, ter sploh mrtvi inventar, dalje pa tudi vso živino in sploh živi inventar. Prometni kapital se imenuje vse drugo, kar je treba za izvrševanje kmetijstva, torej denar, živež, kurivo, krma itd.

V prejšnjih časih se je poljedelstvo izvrševalo z jako priprostimi orodji, toda v našem stoletju je čudoviti razvoj tehnike prinesel jako mnogo in kaj popolnih strojev in orodij tudi kmetijstvu. S stroji in novimi orodji se hočejo doseči kaj raznovrstni smotri. Pred vsem jenjih namen, olajšati ljudem in živini delo ter pripomoči, da se izvrši delo kar možno hitro, dobro in ceneno. Toda velika večina strojev je taka, da se malemu posestniku njih nabava ne izplača. Ti stroji imajo vrednost in sicer še veliko vrednost samo za veleposestnika, kar je za malega posestnika znatna škoda, ker mu otežuje konkurenco. Mali posestniki se sicer lahko združijo in si skupno nabavijo stroje, ali to prouzroča navadno sitnosti in prepire, konkurenco pa olajša — kakor kažejo izkušnje — le neznatno.

Kmetovalec potrebuje delavce največ po leti in zategadelj imajo največjo vrednost zanj tisti stroji, kateri mu nadomeščajo poleti delavce, sosebno dandanes, ko je prav poleti delavce najtežje dobiti. Koliko kapitala je treba investirati v strojih in orodjih, to je odvisno od razsežnosti posestva. Na Nemškem se računa, da je za vsak hektar sveta investirati v strojih 45—60 gld.

kapitala. Seveda je te številke veljavnost samo relativna. Kolikor več delavcev je kjer na razpolago, toliko manj se investira v posestvih.

Za uspešno gospodarstvo je zlasti potrebno zadostno prometnega kapitala. Kjer tega ni, tam je vsaka izredna dogodba usodepolna za posestnika. Gospodarstvo pride v nered in naposled propade. Ne dá se tajiti, da je ravno nedostajanje prometnega kapitala, brez katerega se posestnik ne more ganiti, največ uzrok današnjega klavernega položaja vsega kmetijstva.

Potrebni prometni kapital se preračuna največ po dohodkih sveta. Kolikor večji je poprečni dohodek, toliko več prometnega kapitala je treba. V naših krajih se lahko reče, da je 30% naloženega kapitala potreba, da ima gospodar zadosti prometnega kapitala. Žal, da so sila redki tisti posestniki, kateri imajo toliko prometnega kapitala, največ posestnikov ga nima nič in od tod izvira največ vsa beda kmetskega stanu.

Poučni in zabavni del.

Žalostna svatba.

(Poljski spisala Valerija Morzkowska).

Zalika si je zbrisala zatorom oči, toda čista resnica!
— še oči so bile suhe.

Nekoliko korakov za hišo je stal France, čakajoč, kaj snubci opravijo. Ni imel seveda uzroka dvomiti, da se jim ne posreči, toda srcé mu je bilo vendar nemirno.

Oče in mati sta že smatrala Zaliko za svojo sinaho in ni jima prišlo v misel, da bi Lenartova mogla zavreči Bonkove snubače. Tudi on sam si ni domišljeval kaj takega. Kako čudo torej, da mu je namesto radosti naraščal v prsih nemir, toliko več, čim dalje je moral čakati.

Ko je šel France tje, srečal je Tomaža, ki je šel baš po tej poti. Čakal je kakor v mukah, čas mu je bil takó dolg, da se mu je zdelo, da bi imelo že svitati, dasiravno še petelini niso zapeli. Naposled pridejo snubci iz hiše. Bližali so se mu in hoteli proti mlinu, ker si niso mislili, da bi mogel biti takó potrpežljiv ter čakati jih tú takó dolgo. Francé jim zdirja naproti: pogleda, obledi ter ne upraša ničesar. Nesli so žganjico nazaj; na licih se jim je čitala jeza.

„Bedasta je ta Zalika“, oglesi se jeden, ali si nemara domišljeuje, da nekak gospod pride po njo, ali kaj?“

„Toliko slabše za njo, ker zametuje svojo srečo“, omeni drugi; toda vkljub temu vam, France, za nevesto ne bo sile. Najdete deklet, kolikor bo vam drago.

„Nimamo uzroka se jeziti; kar hipoma bi lahko šli k Baskovi Pepici, ali k beli Marjani — na tak način se nam gostovanje ne zapozni.“

Toda ta nasvet je ostal brezuspešen; da, France jih nemara niti ni slišal, kajti stal je nepremično s pobešeno

glavo, in še le, ko so jeli govoriti o drugih dekletih, se je vzravnal po koncu ter mahnil z rokó.

„Nu,“ reče jeden njih „ali je prav takó?“

„Čemu bi mlatili prazno slamo?“ dodá drugi; „ker nam je spodletelo. treba se je posvetovati z očetom. Saj ti je znan pregovor: naglica ni nikjer nič prida.“ Na to odidejo dalje k mlinu, samó Francé je še ostal na svojem mestu.

„France, ne jemljite si tega k srcu — resnica, nimate uzroka.“

Ne to gredo dalje; kaj so hoteli ž njim? Prazne tolažbe mu niso segle do srcá in vrhu tega niso znali, o čem je mislil. Kakor vedno, bil je tudi sedaj sam v sé zamišljen, molčljiv. Ali da bi mogel takó obupovati radi jedne bedaste deklina, to jim še v glavo ni prišlo. Hotel je očividno ostati sam; stal je nepremično tam, kjer so se razšli, s pobešeno glavo, opirajoč se ob palico.

Bila je že popolnem jasna, letna noč, dasi brez lune in skoro brez zvezd, ki so bledele v večernji zarji, katero je že lovila jutranja zora na vshodu.

Snubači so se nekolikokrat ozrli ter videli ga stati na mestu. Zdelo se jim je, kakor bi koga pričakoval.

To noč se je le malo očij v vasi zaprlo v sladek spanec. Bonkovi so se je jezili, da jih je doletela ta sramota v Lenartovi hiši. Zalika je slutila, kakó jo bodo vlačili skozi zobé; stari Rok bil je v skrbéh in žal mn je bilo, da je hči zavrgla táko srečo.

Tomaž je, kakor po navadi, pasel konja célo noč; nihče se ni zmenil za-nj; a če se je vendar kakor srcé brigalo zanj, godilo se je to le na skrivnem.

Komaj je zasvitalo, ustanejo vsi, ter si poiščejo svoje vsakdanje delo. Vicek se poda s koso na livado. Tomaž otide orat, stari Lenart je popravljal s sekiro vrata pri skednju, Vickova je ostala pri otrocih. Zalika pa je šla lan plet.

Lenartovo polje je bilo precej oddaljeno od hiše tam nekje pri gozdu, kjer so imeli na vgodnem prostoru nasejan lan.

Zalika se je napotila tja, zavozavši si na glavo robec, da skrije obraz pred solničnimi žarki, ki so ji skoraj jemali pogled. Šla je mimo koscev, ki so šli s kosami na livado, šla sta mimo orača ter si niti ni drznila ozreti se za Tomažem. Na to je šla popolnoma sama po stezi, ob kateri je rastlo gosto grmičje in so v njem cvetele trobentice in zvončki.

Ljudje so izginili izpred očij in le od daleč je slišala, kakó so klicali na vole, ki so orali.

Nakrat pa nekaj zašumi blizu nje v grmovju, na kar se hipoma pokaže pred njo mladeneč France.

Njegov prihod jo osupne; nemara ji je kaj težilo vest zaradi njega, nemara se je spomnila, kako bridkost, so mu napravili njegovi snubači. Zardela je ter hotela se mu cgniti. Toda France stopa po stezi ter izogniti se ne misli; bil je nekako bled, razkodrani lasje so mu padali na čelo, da bi se ga bila skoro ustrašila, ko bi mu v očeh ne bila čitata resnično žalost. Zalika je

imela dobro srcé, za to se ni obrnila, niti se mu ognila, marveč se je ustavila, ko je videla, da ji hoče nekaj povedati.

„Ne beži pred menoj, Zalika!“ reče naposled France bojazljivo; prišel sem semkaj, da te tu srečam, hoteč s teboj govoriti.“

„A kaj si želite od mene?“ upraša dekle nezaupljivo.

„Kaj? Oj, Zalika! Zalika! Kaj sem ti storil, da si zavrgla moje snubače?“

Zardela je, molčala nekoliko, na to pa reče z odločnim glasom: „Ha, če nisem prav storila, imela bom sama škodo, — vi si najdete drugo.“

On jo molcé ogleduje z nekakim čudnim nasmehom. Ona se mu je zdela jedina na svetu; pa ji reče: „Dobro mi je znano, Zalika, da mi je težavno prikupiti se dekletom. Ne znam ni poskočiti, niti zavrteti se pri plesu, ne smejati se, niti se pošaliti.“

„Nú, glejte, glejte, sami spoznate to“, odvrne dekle malomarno. Komaj pa izreče te besede, jame ji biti žal, da jih je izgovorila; opazila je, da so močno dirnile Franceta.

Toda on se ni čutil razžaljenega; le tiho vzdihne ter nadaljuje: „Nemara si nisem sam kriv tega. Zalika, težavno se je šaliti, kadar srcé boli človeka, in kakó bi me ne bolelo, ko se mi posmehajejo dekleta in otroci, nazivajoč me „šepavca“! Vem, da nisem zal, in če me ljudjé gledajo, se mi zdi, kakor bi me z metlami podili.“

„Kdo vam je rekel kaj takega, France?“

„Nihče mi ni rekel, toda kakó naj tega ne čitam ljudém v očéh, da sem pohabljenec... grd... kakó naj potem ne bom žalosten?“

Dekle ga nehoté pogleda.

„No, takó grd pa tudi niste“, zašepeta.

„O, ko bi se ti ne dozdeval grd, ne bila bi odbila mojih snubačev.“

„Oj, to se ni zgodilo radi tega...!“ zakliče.

Med tem ko sta govorila, postala je ona vedno bolj pogumna; te besede pa je izrekla skoraj posiloma, hoteč ga tolažiti, kakor je znala.

Toda on se s tem ni kazal potolaženega; nasprotno, pomolči nekoliko, pa jo zopet nježno upraša: „A čemu me torej nisi hotela?“

Na to uprašanje ni mogla odgovoriti.

„Ko bi ne bil uduren v tvojih očeh“, nadaljuje, „bil bi popolnoma drugačen, Zalika! ti bi bila moje solnce, naučila bi me še smijati se ter biti srečen, kakor so drugi. Toda ti nočeš tega.“

Še le sedaj je razumela, da mu je naredila krivico stokrat večjo, nego si je sama mislila. Njene oči se zalijejo s solzami.

„Odpusti mi, France“, zakliče, „tega nisem jaz kriva.“

„Dà, dobro vé m, da nisi ti“, ponovi on. „Druga dekleta na tvojem mestu bi se ne zmenila za to; nasmejala bi se ter pozdravljala snubače. Toda ti, Zalika, nisi taka. Ko bi me takó... sčasoma... hotela...“

Zalika se je naglo zganila, da mu je zaostala besede in mu podrla vse upanje.

„Bog mi je priča“, nadaljuje mladeneč, „ne zaželel bi nikdar nič nemogočega. Ne boj se, Zalika, nikdar ti nočem greniti življenja. Vidim, da ti ženitev sedaj še ni v glavi... Hotel sem samó reči, da sčasoma, pozneje... Ko bi se navadila gledati ná-me“.

Pričakoval je njene spodbudne besede, toda ona je ni mogla izgovoriti. Stala je osupla, nemirna in lice se ji je takó spremenilo, oa je jelo biti Franceta strah.

„Nemara pa si zaljubljena že v koga družega?“ zakliče. Oster in hripav glas ga je kar dušil v tem trenutku; poslednjo besedo je komaj bilo moči slišati.

Vedel je, česar se je bal.

Zalika je bila kakor na žrjavici,

Dalje časa nista spregovorila med seboj besedice; le on je slišal, kakó ji je utripalo srcé in zdelo se mu je, da sliši neko tuje, sovražno imé.

„Ti ljubiš drugega“, nadaljuje polagoma kakor po dolgem pomisleku, ali kakor bi premagoval svoje burne občutke. „Dano ti je na voljo... prav imaš, prav!“ zakliče zopet. Dasi je imel na jeziku še besede: „Naj ti Bog odpusti!“ dejal je nježno, „Pojdi z Bogom, Zalika!“

Na to stopi v grmičje, iz katerega je prišel, ter se po stranski poti poda proti gozdu, prepustivši Zaliko, da je šla, kamor je hotela. Zala deklica je gledala nekaj časa za njim, vzdihnila ter šla svojo pot, a vse njene misli so bile pri Tomažu.

Ko se je opoldne vračala domov, srečala je Tomaža, ko je gnal vola. Od učeraj, ko je bežeč iz hiše zagledal bližajoče se snubce, ni ga videla nikjer. Vickov sinek mu je nesel zajutrek na polje. Ni mu torej bilo znano, kaj se je dalje zgodilo; samò njegove sokolove oči so opazile Franceta, ki se je plazil po poti, po kateri bi imela priti Zalika.

Poganjajoč vola in žvižgajoč si nekak nerazumljiv napev, je šel spredaj in glasovi, ki so mu prihajali iz ust, so bili nekako zbadljivi.

Ni precej pozdravil Zalike, ki je šla z brašnom plevela po poti; delal se je, kakor da je ne vidi. Časih je udaril z leskovko nedolžna vola, dasi nista uhajala s poti, marveč korakala potrpežljivo in ubogljivo proti domu, kakor je treba.

Še le pred dvoriščem Lenartovega poslopju se Tomaž ustavi.

„No tedaj, kedaj bo svatba?“ upraša zamolklim glasom.

Zalika se veselo zasmee.

„Kaka svatba?“ upraša, kakor ne bi razumela, na kaj je meril.

Tomaž jo po strani pogleda, če bi se mar ne hotela, ž njim šaliti, ali pa si je nemara res le sam domišljeval, da bo iz tega nastala svatba?*

„Nù, učerajšnji snubači?“ zakliče, „snubači šepavega Franceta,“

„Snubači!“ odgovori prezirljivo, „hm, snubači so odšli, kakor so prišli!“

„Nisi jih sprejela...?“ zakliče Tomaž, pridrževaje sapo.

Namesto odgovora ga je pogledala vsa razgreta ljubezni. Takoj je spoznal, da teh snubačev ni mogla sprejeti, ker za njo je bil le on jedini na svetu!

Novice.

— Osebne vesti. Župnijskima upraviteljema sta imenovana Fr. Juvan za Logatec in Jernej Bernard za Postojno. — Računski revident Fr. Bergant je imenovan računskim svetnikom pri deželni vladi. — Stavbena pristava Leon Blondek v Kranju in K. Grünhut v Lincu sta imenovana inženjerjema pri deželni vladi na Kranjskem. —

— Mestna hranilnica ljubljanska ne bode znižala obrestne mere za hranilne uloge, ampak bode tudi v prihodnje obrestovala uloge po 4% in bode sama plačevala novi rentni davek, tako da bodo vlagatelji dobivali cele 4% obresti od ulog. Mestna hranilnica ljubljanska je danes največji slovenski denarni zavod, ima že blizu pet milijonov ulog in je popolnoma varen zavod, ker za vse uloge jamči mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

— Notarska zbornica. Pri volitvi v notarsko zbornico dne 21. t. m. je bil izvoljen predsednikom notar Ivan Gogola, kot odborniki notarji Viktor Globočnik v Kranju, Niko Lenček v Škofjiloki, Ivan Plantan v Ljubljani, dr. Albin Poznik v Novem mestu, Luka Svetec v Litiji in dr. Fran Vok v Ljubljani, kot namestnika pa notarja Anton Komatar na Vrhniki in Stanko Pirnat v Mokronogu.

— Nov denarni zavod. V Domžalah so osnovali hranilnico in posojilnico po Raiffeisenovem sistemu.

— Umrl je župnik v Podbrezjah Janez Golob, v starosti 56 let.

— Tovarniška firma G. Tönnies v Ljubljani je praznovala dne 21. novembra na jako slovesen način petdesetletnico svojega obstanka. Dotične slavnosti so se mej drugimi udeležili deželnovladni svetnik dr. Rülling, predsednik trgovinske in obrtniške zbornice Perdan, cesarski svetnik Murnik, magistratni svetnik Šešek itd.

— Boj za slovensko šolo v Gorici se začenja popolnoma iznova, ker je mestni poverjenik zakrivil „formalno pomoto“, da ni koj od početka napravil nikakoršnega protokola o komisijonalnem ogledu poslopju pri sv. Roku.

— Kdo postane nadškof v Gorici? To vprašanje še vedno ni rešeno. Lahki govore, da prideta v poštev samo poreški škof Flapp in goriški prošt Jordan, dočim se je v parlamentu — pa menda neosnovano — zatrjevalo, da pride na to mesto ljubljanski knezoškof dr. Missia.

— Občinske volitve na Koroškem. Konec tekočega in začetkom prihodnjega leta vršile se bodo po raznih krajih na Koroškem nove občinske volitve. Tri četrtine slovenskih občin na Koroškem so še vedno v nemškutarskih rokah, nemškutarji se tudi že zdaj pripravljajo za boj, Slovenci pa se niti ne ganejo še. To je pač žalostno. Naj bi se poklicani možje vender že lotili dela.

vice, glavo in drob so zažgali, meso pa je povžila duhovnikova družina. Delili so živali v čiste in nečiste; zadnjih niso smeli vživati. K čistim živalim so šteli: govedo, ovco, kozo, bivola, jelena, srno in ribe, ki imajo plavute in luskine. Za nečiste so imeli: konja, osla, prašiča domačega in divjega zajca itd. Nečisto jim je bilo tudi meso bolne in poginole živine. Pozneje so vpeljali takozvano „šahtanje“, ki je menda pravo trpinčenje živine in zato po nekaterih državah prepovedano. Pravi žid ne bo jedel živine, ki je klana na naš način. Meso delé še dandanes židje v „košer“, to je čisto, in „traife“, nečisto. Naha-jajo se v sv. pismu predpisi glede živinske kupčije in kužnih bolezni, katerih zaradi nesnage niso nikoli mogli do dobrega zatreti. Posebno veliko so jim dale opraviti garje. —

O živinskih boleznih so pisali tudi stari grški in rimški modrijani. Prvi živinozdravnik je bil neki Malamp, ki je zdravil kozjo božjast z belim telohom; tudi kri je že puščal. Ljudi in živino ob enem je zdravil Eskulap, v čemur ga posnemajo naši mazači pa tudi gospodje s kroglicami. Zapustil je štiri hčere, ki so vodile bolnišnice svojega očeta. — Najimnitnejša mej njimi je Higijena, po našem bi jej rekli „zdrava“. Učila je menda higijeno, to je nauk, kako se telo zdravo ohrani. Tako govori grška pravljica. Prvi, ki je pisal zdravniške knjige, je bil Hipokrat, ki se imenuje oče zdravništva, in je živel okoli 400 let pred Kristovim rojstvom. Skušal se je natančno podučiti, kako je vstvarjeno živalsko telo, in ker je bilo prepovedano odpirati in razkosavati mrliča, se je vadil na zaklani živini. Njegov nauk uči, da sestoji živo telo iz ognja, vode, zraka in zemlje. Če toplota v telesu preneha, nastopi smrt. Možgani, najvažnejši del človeškega telesa, so mu le žleza ali goba, ki pije s hrbtničnim mozgom mokroto po telesu, katera pri nahodu teče iz možgan skozi nos. Ko bomo govorili o naših vraž polnih mazačih, bomo navedli tudi nekaj prav smešno-modrih misli, s katerimi razkazujejo ti „dohtarji od nature“ svojo učenost babjevernemu ljudstvu. Hipokrat je ločil tekočine v telesu v kri, slino, rmeni in črni žolč; da se zmešajo, nastane po njem bolezen. Bolezen naj se deli v tri dele: prvi je surov, v drugem se prične po telesu kuhati, (ko nastane groznica) in tretji je kritičen, ki odloči, ali bode telo ozdravelo ali pa bode nastopila smrt celega telesa ali bolnega dela. — Njegovi nazori so dandanes večinoma pokopani, bolje pa je opisaval bolezni.

Aristotel, največji naravoslovec starega veka, je primerjal dele človeškega telesa z živalskimi, znamenja človeškega življenja z živalskimi. — Na oplodenih kurjih jajcih se je učil, kako iz jajčka mladič razvija posamezne ude do svojega rojstva. Posebno ga je zanimalo srčno bitje, dihanje, premikanje in razni čuti. — Kar je pisal o prebavljanju, še danes lahko podpišemo. — Manje srečen pa je bil v boleznih; gotovo ni imel dovolj prilike, da bi bolno živino opazoval. Največ nam je napisal o konjskih boleznih; prav dobro misli o koliki (grizenju),

slabše piše o tiščalki in smrklju. — Pa tudi kugo v gobcu in na parkljih, pljučno kugo, vranični prisad, prašičjo kugo, svinjske ikre in pasjo steklino precej obširno omenja.

Poučni in zabavni del.

Žalostna svatba.

(Poljski spisala Valerija Morzkowska).

To vse so mu naznanjevale Zalikine oči takó razumljivo, da Tomaž ni mogel jih ne razumeti. Mraz in toplota prešineta ob enem njegovo telo, na to si globoko oddahne, kakor bi mu težko breme padlo raz prs.

„Zalika, Zalika!“ zakriči.

Bil je to navadni vzklik, ne naglašajoč nič posebnega; toda ona je isto takó dobro razumela ta vzklik, kakor on njen pogled. Obá sta se v tem hipu popolnoma razumela ter šla vsa srečna v lišo, kakor bi bil njiju ves svet. Tomaž se ni mogel niti brzdati; smejal se je sam sebi, z radostnimi očmi gledajoč po navzočih; prijel je za ročico debelo Jagodico, najmlajšo Vickovo hčerko, ter jo dvignil kviško ne marajoč na to, da je bila vsa umazana od hrane, s katero se je baš gostila na tleh.

In Zaliki, dasi se očitno ni smejala, odsevala je prava sreča iz jasnih očíj.

Vickova je nekako nezadovoljna iskala si opravka pri peči, kajti Vicek, ki je bil pri koscih, je čul različne reči o mlinarjevih snubačih. Bonkovski so se bajé hudovali in napovedovali, da bo to imelo za Zaliko nesrečen konec, ker vodi fante za nos, jim kljubuje vendar pa se noče omožiti.

Stari Lenart je to vse slišal ter se močno razžalo, stil. Premišljeval je tudi, čemu je Zalika Franceta odbila. Radost teh naših dveh mladih ljudij, bila je torej v hiši popolnoma neprilichna.

„Pusti na miru moje hčere!“ zakliče Vickova jezno, puleč Tomažu debelo Jagodico iz rok, katera je kričala in hotela se vrniti nazaj k obedu.

Pa tudi oče je ošteval Zaliko: „Oj, imaš uzroka se radovati“, reče ji strogo; „ali radi neumnosti, katero si naredila, ali vsled mojih skrbij, ali splošnega smeha?“

In res, najočividnejši dokaz njenega veselja bila je baš ona neumnost. Proti očetovi jezi sicer nikakor ni mogla kazati svoje zadovoljnosti; tajila jo je v globočini srca, toda zaman se je trudila jo popolnoma prikriti. Da, proti njegovi volji ji je rdelo njeno lice v prijetnih barvah in čelo je imela tako jasno, da je žarela kakor zarja v mračni koči.

Lenart je zrl nekaj časa hčerko, pa zopet Tomaža in neka misel mu šine v glavo. Čemu bi naj bila baš sedaj v trenutku rodbinskih zopernostij takó srečna? Molče je obedoval, kar je skubala sinaha, ter premišljeval, kaj mu je storiti. Po poludne, ko so zopet vsi šli na

delo in bi Tomaž znovič imel gnati vola na pažo. Zalika pa iti na polje plet lan, jo je stari pridržal, češ, da ima za njo domá važnejši opravek.

Ves popoldan je stari Lenart premišljeval ter nekaj pripravljaj. Kaj si je izmislil, nihče ni vedel, ker tega tudi ni nikomur zaupal, niti se s kom posvetoval. Toda toliko se je izvedelo, kolikor je na večer sam glasno omenil, da se odpelje z Zaliko v sosednjo vas. Drugo jutro ji je ukazal, naj se čedno obleče; sam je zapregel konje in peljala sta se po oni dolini, po kateri je učeraj hodila Zalika. Pustila sta za seboj kosce in orača Tomaža.

Zalika je bila močno žalostna, dasi se je peljala na žegnanje, kjer je imela ugledati teto in sorodnike, bivajoče celó v tretji vasi. Ni se mogla premagati, da ne bi se ozrla za Tomažem. Ugledala ga je tam na višini — pa tudi on jo je videl.

Vola, katera nihče ni poganjal, nista orala zemlje, marveč počivala.

Še enkrat se je pozneje ozrla po tej krajini, pozlačeni z vshajajočim solncem, obrobljeni z nekolikimi stariimi hruškami, ki so stale na polju ter vsako leto nasule otrokom polna krila lesnih hrušek. Ko pa kreneta v gozd, so ji nakrat izginili izpred očíj Tomaž, vola in hruške.

Na večer se je vrnil Lenart sam z žegnanja. Zalika je ostala pri teti, katera je ni hotela pustiti.

Tomaž je stal bas na dvorišču, ko začuje od daleč ropot od kočije. Radostno ji steče naproti in zagleda, da gospodar prihaja brez hčerke.

Naproti mu prideta tudi Vicek in žena, pa tudi debela Jagodica je kobacala za njima po žemljico, katero ji je obljubila Zalika.

„A kaj se je zgodilo z Zaliko?“ uprašala je Vickova.

Tomaž bi jo bil kar objel za to uprašanje, katerega sam ni smel in ni mogel spraviti z jezika.

Lenart pa mračno pogleda po navzočih.

„Kaj se ji je zgodilo?“ odgovori; „teta jo je pridržala, ker ima veliko dela“.

„Ali kaj, ali ga mar pri nas manjka?“ omeni Vickova; „kar sama ne vé, kje mi glava stoji“.

„Da bi rajše molčala“, seže ji Vicek v besedo; „saj dobro véš, da oče brez uzroka ui učinil tega“.

„Nu“, reče stari, „naj raje pride ljudém izpred očíj, bode vsaj manj besedovanja. „A ti, Vicek“, dodá, obrnivši se k sinu, „pojdi ter preskrbi nam dninarico; treba je pleti lan in in okopavati krompir“.

Tomaža Lenart niti ni pogledal, kakor bi pri njem ne služil že drugo leto ter ne spadal takó rekoč k rodbini. A Tomaž jo vendar izpregel konja ter se čilo obračal okolo voza. Ta nevljudnost se je ponosnemu fantu sicer močno zakadila, toda ni pokazal tega; samó zobé je stisnil ter čakal, kaj še vse nastane iz tega.

Gospodar sam se ni čutil popolnoma zadovoljnega; nečesa je pogrešal; nemara se miz je stožilo za Zaliko.

Nemara se radražen po poslednjem brezvspešne poskusu ni mogel popolnoma pomiriti, ali pa je premišljeval o stvari, h kateri ga je nekaj vleklo, pa kmalo ga zopet od nje odvracalo.

Vsi sedejo k večerji, toda niti staremu, niti Tomžau ni dišala. Še pred kratkim časom sta si bila kakor oče in sin, danes pa se gledata kakor sovražnika.

V sobi je bilo tiho, brez šuma; samó debela Jagodica, sedeča na tleh pri mlečni kaši, je pojedala ostanke, mlaskajoč pri tem z ustmi v znamenje zadovaljnosti.

Naposled odrine Lenart skledo od sebe, se še huje zamrači ter pogleda služabnika, ki je sedel njemu nasproti na klopi in reče: „Oj, Tomaž, Tomaž! ko sem se peljal mimo polja, sem videl, kakó ti orješ; — povsod so le same grude; kaj hočeš s takim delom? Ali nimaš Bogá v srcu, da delaš takó na mojo škodo; iz tega ne bo kruha“.

„Saj sem vam pravil“, odvrne Tomaž, „da je tam zemlja zaraščena kakor skala; plug se je nikakor noče prijeti, le takó po vrhu se plazi — toda ukazali ste orati. Mar sem jaz tega kriv?“

„Čemu pa je sosedov Petrič takó lepo razoral brazdo poleg brazde?“ zarohni zopet stari.

Dobro pa je vedel, da je sosedovo polje imelo vodovode in da se nikdar ni takó osušilo, kakor njegovo. Nalašč ni hotel vedeti za to, da je lože ošteval Tomaža.

Tomaž je to očividno razumel; rdečica ga oblije in ustane s klopi. Ponos mu ni dopuščal prenašati neopravičeno očitjanje.

„Inú!“ pravi, „če se vam pa zdi Petrič boljši, ga pa vzemite; bomo videli, kaj opravi on na vašem polju. Saj vidim, da vam že presedam! Predolgo sem že jedel vaš kruh; brigal sem se za vaše reči, kakor za okó v glavi. Če vam nisem po godu, povejte kar naravnost; pojdem drugam, če treba še danes“.

Izrekel je nemara več, nego je hotel, toda nepremišljena beseda se ni dala več ujeti. Taka mu je bila narava, zdražljiva, ponosna, — spokornega glasú ni prenesla.

Lenart ga nekaj časa gleda, dušič jezo, ki je bila toliko večja, ker je v duši dobro čutil, da ni imel prav, ter je iskal samó izgovora.

„Dogovorila sva se za célo leto“, reče čez nekaj časa; „pa če ti je le volja, ti je pot odprta! držal te ne bom — škodo bom imel samó jaz — ne pa ti“.

„Nočem, da bi imeli kako škodo“, zakliče Tomaž močno vznemirjen; „vzemite si odškodnino na mojem ogonu ali karkoli hočete — pa tudi ono jalovico, ki sem jo izredil. Vse vam prepustim — saj me ljudjé vzamejo na delo“.

„Ne prenašli se Tomaž“, omeni Vicek, dasi ni sam dobro vedel, zakaj se vse štó godi, toda očividno prestrašen, da bi v času, ko je največ dela, mogli izgubiti takó vrlega delavca; „oče so ti hoteli samó

mimogredé nekaj reči o tem polju — ti pa si to takoj vzameš k srcu“.

„O, Vicek, jaz vidim bolje nego ti, kam to meri“, odvrne Tomaž; že nekaj časa ne morem opraviti gospodarju ničesar po volji.... Ko bi se trudil Bog vé kakó, vendar mu le ni prav“.

Lenart naježi obrvi ter odpahne sina, ki ga je hotel pomirjati.

„Kako mi nimaš biti v napotje?“ odvrne Tomažu, mar misliš, da ne vém, kake misli se ti sučejo po glavi? Prikupila se ti je gospodarjeva hči, rad bi se prilepil k pohišju, v katerem služiš, in kedó vé, nemara bi še celó mene hotel na stare dni izgnati iz njega. Zmotil si glavo bedasti deklini, da še lastne sreče noče spoznati — glej, čemu si mi v napotje! Ko bi nikdar ne bil prekorčil tega praga!“

Tomaž je poslušal; bil je bled kakor smrt. V glavi se mu je vrtelo. V tem hipu hotel je planiti na starega kakor besna zver ter potlačiti mu v usta razžaljive beseda, toda na srečo je stala med njim in gospodarjem jasna postava Zalikina. Strepetal je in se zgrozil nad tem, kar je hotel storiti.

V ušesih mu je šumelo, pred očmi so se mu delali rdeči ognji. Hotel se je izgovarjati in povedati, kakó bi bil srečen, ko bi Zalika bila tudi takó revna kakor on, ko bi ne imela onega bogatstva, katero mu jo odteguje — toda Tomaž ni znal krasno govoriti, ni mogel najti besed, da bi izrazil vse te občutke... in ko bi jih bil tudi imel, ali bi mu bil kdo verjel?“

„Več me ne ugledate tukaj!“ zakliče z zamolklim glasom. Na to zbeži kakor obnorel iz sobe, slep in gluha za vse. Dirjajoč se je spodtaknil ob debelo Jagodico in dasiravno se mu je glasno jokajoč, motala pod nogami, vendar se ni ogledal. Z vso močjo je zaloputnil vrata, kakor bi mu manjkalo zraka, ter si oddahnih še le potem, ko so mu izginili izpred oči ljudjé, katerim je služil z najboljšo vojšo in kateri so ga takó občutljivo razžalili.

Drugo jutro ga že ni bilo več v vasi.

Zalika se je kmalo potem vrnila od tete. Vrnivša se, se je zamán ozirala po kotih v hiši in po dvorišču. Tomaža ni bilo nikjer. Opoldne, kakor bi se hotela prepričati, kako okopavajo krompir, podala se je urno na polje.

Od daleč je opazila črna vola, ki sta potrpežljivo vlekla plug; toda neki drugi človek je oral in z drugim glasom ju gonil.

„Šel je bržkone kosit z Vickom“, mislila si je ter urno zdirjala na livado.

Toda tudi tam ni bilo Tomaža.

Zamišljena se je vračala s počasnimi koraki domú premišljajoč, kako delo bi si ta čas poiskal. Srcè ji je oemirno utripalo; hotela je sestiti na kamen ob cesti ter zaplakati kakor mlado dete. A vendar še slutila ni, kaj še je zares zgodilo.

Še le bratova žena ji je povedala vse.

Novice.

— Osebne vesti. — Policijski komisar ljubljanski Fr. Podgoršek je imenovan sodnim pristavom v Logatcu. — Sodni pristav v Logatcu J. Cotman je premeščen v Litijo. — Notarski kandidat K. Pleiweis je imenovan substitutom odstopivšega notarja dr. Zupanca. — Za sodne oficijale prve vrste so imenovani: A. Milavec v Kočevju, A. Jonke v Metliki, H. Smola v Postojini za Il. Bistrico, I. Roglič v Litiji in A. Sabothy v Kostanjevici za Mokronog. — Za sodnega oficijala druge vrste je imenovan K. Šinkovec v Idriji za Ljubljano. — Za sodne kanceliste so imenovani: F. Matekovič v Trebnjem za Zatičino, J. Majerčič v Ljubljani za Radovljico, L. Magolič v Cerkljah za Litijo, A. Roš v Ljubljani za Kranj, F. Lorber v Hrastniku za Kamnik, Jos. Mesner v Ljubljani za Kamnik in J. Hrast v Trstu za Brdo —

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 5. — 25. novembra poslali: Č. g. Avguštin Skočir, kurat v Gradcu, 5 gld. za mesec november. — Prijateljska družba v Ogulinu 4 gld. 20 kr. — Podružnica v Železnikih po g. J. Demšarju 30 gld. — Č. g. Ivan Hladnik, kurat na Gočah pri Vipavi, 2 gld. — Podružnica za Št. Kancijan in okolico na Kor. 23 gld. 35 kr. — Slavna posojilnica v Cerknici 10 gld. — Ženska podružnica v Cerknici po g. Mariji Werli 130 gld. — Ženska podružnica v Idriji po g. Nataiji Šepetavec 50 gld. — G. trgovec Križnik v Motniku 10 gld. 50 kr. — Šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani po gospej Trčkovi 393 gld. 78 kr., iu sicer znaša dohodek od veselice 315 gld. 60 kr. in od zbirk na skupščini 78 gld. 18 kr. — Nekdo z Begunsk-ga za „prešice“ 10 gld. — Podružnica v Laškem Trgu 29 gld. 48 kr. — Vesela družba „pri Cajnarju“ v Stražišču poleg Kranja 1 gld. 32 kr. — Podružnica za Priblo Ves in okolico po g. J. Lipušu 7 gld. — Po g. Josipini Kraigher v Postojini namesto venca na rakev umrlega kanonika Hofstetterja so darovale postojinske gospe 15 gld. — G. Jos. Bresonelli, župan v Činžatu, iz nabiralnika 5 gld. — G. Jos. Korman, blagajnik „Gozdarskega društva pri Sv. Lovrencu v Puščavi“, 10 gld. — Podružnica v Št. Juriju ob juž. žel. po g. J. Čuleku 74 gld. — Moška podružnica v Idriji 30 gld. 37 kr. — Za tako velikodušne podpore vsem prijateljem družbe: slava in hvala! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Mestna hranilnici v Radovljici. V mesecu novembru 1897. je 110 strank uložilo 27427 gld. 40½ kr. 49 strank vzdiguilo 6506 gld. 94 kr. 16 strankam se je izplačalo posojil 10250 gld., stanje ulog 329.707 gld. 31½ kr. denarni promet 68.421 gld. 63 kr.

— Glasbena Matica v Ljubljani praznovala bo 8. decembra t. l. petindvajsetletnico svojega obstanka. Glasbena Matica izda ob tej priliki jubilejsko knjigo, obsezajoči 80 priljubljenih moških zborov, in posebno izvestje o svojem delovanju tekom 25 let. Dne 8. decembra priredi velik koncert kateremu sledi komers.

— Personalna dohodarina in dežele. Po novem davčnem zakonu, se tistim deželam, katere se odreko pravici, pobirati naklade na osobno dohodarino, dovolijo popusti od zemljiškega davka in odkaže se jim primeren znesek od svote treh milijonov gld. Na Kranjskem bo znašal popust od zemljiškega davka 59753 gld., popust od hišnega davka 38654 gld., dežela pa bo dobila iz drž. blagajne 38612 gld. Dežela se bo odpovedala nakladam na personalno dohodarino in postane torej teh dobrot deležna. Najbrž dobi pa še več, ker bodo novi davki več nesli, kakor je preračunjeno.

pri vsih domačih in tudi divjih živalih, se prenašajo tudi na človeka in nasprotno od človeka na živali. Druge kuge zopet so navezane na gotovo vrsto živine, na drugi ne uspevajo,

Prva vrsta živinskih kug je za človeško zdravje posebno važna. Semkaj spada vranični prisad, smrkelj, steklina v gobcu in na parkljih, osepnice (koze) in tuberkuloze (jetika). Teh bolezni se nalezje človek tedaj, ako pride v dotiko z okuženo živino, če vživa meso ali mleko živali, ki trpe za temi kugami, ali če ima opraviti z okuženimi odpadki in orodjem. Smrkelj nalezajo hlapci, ki strežejo smrkovim konjem. Za pasjo steklino zbolí človek, če ga ugrizne stekla žival. Kugo v ustih dobe otroci, ki vživajo surovo mleko krav, katere bolehajo za kugo v gobcu in na parkljih. Vranični prisad se pokaže pri mesarjih, zdravnikih in konjačih, ki so se ranili pri raztelevanju živine. Tuberkuloza se prenaša na človeka po mleku in morebiti tudi po mesu; a nalezje jo tudi človek od človeka in nasprotno žival, posebno pes, od človeka. Zanimive glede nalezljivosti so osepnice; nalezajo jih ljudje mej saboj, pa tudi od živali, in tudi žival nalezje človeške osepnice. Opazovali pa so, da deklet, ki so na rokah nalezle pri molži osepnice od krav, niso čutile bolečin, ko pa so se pokazale osepnice mej ljudmi in so cele družine za osepnicami zbolele, so ostale jedino te deklet zdrave. To je zdravnike napotilo, da so pričeli ljudem cepiti kravje osepnice, da jih obvarujejo človeških. Podobno se cepi tudi pri drugih kužnih boleznih.

Pasja steklina, vranični prisad in smrkelj so za človeka vedno smrtnonevarne bolezni, ako jih takoj ne prične zdraviti vešč zdravnik, zatorej je treba velike previdnosti pri živini, ki je zbolela za temi boleznimi. Kar se tiče goveje tuberkuloze, mi je omeniti, da jo novejši čas dolže, da je v največ slučajih vzrok človeške jetike. Pravijo, da le tedaj bi se dala ta kuga ustaviti mej ljudmi, ako bi se zatrla mej govedo. Dandanes je tuberkuloza mej ljudmi in govedom najbolj razširjena bolezen.

Druga vrsta kug ni nevarna človeškemu zdravju; toda gospodarska škoda, ko jo napravljajo, je posebno pri nekaterih grozovita. Tu mi je treba imenovati le govejo kugo, katere ime zahodna Evropa še vedno z velikim strahom izreka, in pljučno kugo, katero je naša država z milijon goldinarjev zatrla.

Poučni in zabavni del.

Žalostna svatba.

(Poljski spisala Valerija Morzkowska).

(Konec.)

Zalika je molčé poslušala to pripovedanje, toda nakrat ji je zginila z lica ona jasna, vesela zarja, ki ji je sijala iz očíj. Ni uprašala kam je šel Tomaž, kar tudi

Vickova sama ni vedela; — sicer pa je čutila, naj je bil daleč ali blizo, da je za njo — izgubljen.

Poprijela se je kaker navadno dela, toda ni ji šlo od rok. Časih se je zamislila, ne da bi bila sama to opazila. Ni čula več petja, ki se je poprej razlegalo naokrog, ni čutila v sebi čilosti in veselja do smeha, ki ji je poprej prihajal takó naravnost iz srcá.

Tudi v hiši se je dokaj spremenilo. Novi služabnik, ki je nastopil službo namesto Tomaža, si v nobeni stvari ni znal pomagati; vrh tega pa se je tudi bal dela kakor ognja. Marsikaj je po njegovi neokretnost prišlo v nič in dasi uboštva niso poznali, vendar je to kaj neprijetno bodlo našega gospodarja.

Nič čudnega torej, da je bil stari čmeren, da je hodil zamišljen s pobešeno glavo, kakor bi nekaj iskal, česar ni izgubil. Ves se je spremenil; kdo bi ga bil tudi vedril, ko ni bilo pri hiši onega veselega življenja, ki sta ga vedrila poprej Tomaž in Zalika. Dekletu je očividno ginila z obraza rudečica in večkrat, namesto da bi bila vesela, premagovala jo je še večja tuga.

Bilo je po žetvi. Marsikateri je poslal Zaliki snubače, toda vračali so se brez vspeha. Pri delu se ni šalila s služabniki, kakor je to znala poprej. Posmehovali so se ji nekateri, da ni pozabila le peti, marveč tudi govoriti.

Stari Lenart se je najraje potikal samotnen in ni tajil svojega nemira; toda niti to ni pomagalo.

Stokrat lože je nekaj prepovedati, nego zapovedati; Zalika je sicer očeta vse ubogala, samo te želje ni mogla izpolniti, da bi bila kakor poprej, da bi oživljala celo hišo.

Od onega pomenljivega dne ni nikdar govorila s Francetom. Res ga je videla v cerkvi in na vasi, toda ni se ji bližal, pa tudi ona mu sama od sebe ni dajala priložnosti k temu.

Nekega dne, ko je izplakovala perilo pri roki, je nakrat prenehala z delom in se zagledala zamišljeno v vodo, katera je neprestano tekla v daljavo. Solčni žarki so narejali na vodi nebrojno zvezdic; — ko pa dvigne glavo pojavi se nekaj pred njo kakor senca.

Bil je France. Gledal je tako žalostno, tako prijateljski, kakor bi on sam najbolje razumel one občutke, ki so stiskali njeno srce, katerih ni zaupala nikomur, nemara niti sama sebi.

„Zalika“, reče, „že dalje časa stojim tu, pa ko te gledam, zdi se mi, kakor bi ne bila več živa“.

Ni odgovorila. — Poprijela se je zopet dela; toda najraje bi se bila zjokala dasi sama ni vedela zakaj.

„Oj, močno si se spremenila, Zalika!“ reče France.

„Da, spremenila sem se, toda kaj za to?“ uprašala Zalika; „je že tako božja volja“.

„To ni božja volja, marveč človeška... saj te ne vidim danes prvokrat. Videl sem te, ko si bila majhna, vedno tako zala; gledal sem te tudi potem, ko sem si mislil, da iz tega nekaj...“

Sam umolkne, kakor bi se bal govoriti dalje. Ni pa opazil na dekličjem obrazu ni jeze, ni nevolje.

„Zalika!“ zašepeta, „rad bi ti nekaj povedal, pa bojim se, da bi te razžalil“.

„Torej rajše ne povejte!“ odvrne ona nekoliko ošabno.

France tajno vzdihne.

„Nič takega ni, česar se bojiš“, zašepeta še tiše; „glej, močno si se spremenila, Zalika; z najveselejšega dekleta v vasi postala si najžalostnejše; toda naj si že vesela ali žalostna, — vsaj vem, da se pri tem ne spominjaš na-me“.

Za trenotek nihče ne spregovori besedice.

„Vidim, da naju Bog ni vstvaril drug za drugega“, doda čez kratko, zaman pričakujoč, da tudi ona omeni kaj v tej zadevi.

„Da, da!“ odgovori Zalika, ki se je brez obotavljanja strinjala z njegovim mnenjem.

„Nisem hotel govoriti s teboj o sebi“, reče on zopet in ona ga v tem trenutku pogleda tako, da je v tem pogledu vsaj za trenutek spoznal nekdanjo Zaliko.

„O kom pa tedaj?“ upraša potihoma.

France jo pogleda in obrvi se mu naježijo. Toda to ni trajalo dalje nego za trenutek in znovič spregovori na njo z nježnim glasom: „Ti si mar misliš, Zalika, da ne vem, čemu si žalostna?“

Zalika pobesi oči in na njenem licu se pokaže za trenotek — poprejšna barva.

„Vedel sem že davno, čemu me nisi hotela. S početka sem bil celo vesel, da nisi več taka, kakor si bila. Saj pravijo ljudje: „Ko preide izpred očij, preide iz srca“ ... glej, mislil sem si, da bo tako tudi s teboj, da nemara“ ...

S pretrganim glasom je govoril te besede, kakor bi mu bilo težko izreči jih. Toda Zaliki, ko jih je poslušala, se zaleskečejo oči in dve debeli solzi ji stečeta po licu.

„Ne jokaj takó, ne jokaj!“ zakliče naglo. „Že sem sklenil, kaj storim: pojdem po Tomaža in ga pripeljem nazaj v vas“.

Solzé se posuše na dekličjem licu.

„Vi, France!“ zakliče z ganjenim in nadepolnim glasom. „Vi bi to storili?“

Neizrekljiv smeh se prikaže v tem trenutku na ustnicah revnega Franceta. Hotel je nemara vprašati, ali dobi za to v nagrado prijazno besedo ali blag nasmehljaj...., toda saj bi bila ta uprašanja zaman.... Odgovorila bi mu gotovo da, a vendar je čutil, da bi mu ta beseda ne bila zadoščevala. V sreči in nesreči bil je za njo ničla. Reče ji torej: „Mirna bodi, tako napravim“.

„Ali pa veste, kje se nahaja?“ zakliče deklica z močno vtripajočim srcem.

„Naj vem, ali ne vem, dovolj bodi tega, da ti ga pripeljem“.

Toda ona se ni mogla s tem pomiriti; predolgo že ni slišala njegovega imena, predolgo ni govorila o njem.

„France, moj zlati France!“ zašepeta, ne pomišlivi, kakó ga je ranila s temi besedami, „povejte mi kar veste“.

Položila mu je roké na rameni, ter z jasnim pogledom gledala mu v oči, kakor bi mu iz njih hotela čitati to, kar ji nemara njegova usta no povedó.

On pa jo polahkoma odrine od sebe ter odgovori vljudno, toda odločno: „Ne vém nič!“

Oživiljeno lice Zalikino se po teh besedah zopet zamračí.

„A kje ga boste iskali?“

In zopet se prikaže na njegovem licu smeh, takó čudovito prisiljen in blede, kakor bi hotel reči, kako okrutna je proti njemu.

„Takoj“, odvrne on brez daljšega pomisleka, spodbujan z njenim pogledom in besedami.

Vzame palico, ležečo na tleh, ter urno otide, kolikor mu je to dopuščala hroma noga. Niti ozrl se ni po Zaliki; nemara, da ji je vrhu tega kar ji je obljubil storiti, nosil v svojem srcu občutke pomilovanja do nje, ali pa ji ni hotel pokazati svojega spremenjenega obraza.

Stoječ pri vodi spremljala ga je, s svojimi očmi. Kri ji je zavrela v žilah k novemu življenju, toda zrla je pred se zamišljena z nežnim smehom na licu, kakor bi bila verjala, da so bridke ure že minile. Vendar občutki davne veselosti se ji niso še mogli povrniti.

Ni sumničila Franceta, da izpolni svoje obljube bila je prepričana, da bo mož beseda. Sicer pa ni mislila na to, kaj postane potem, kaj poreče k temu oče in rodbina. Mislila je samo na to, da Tomaža zopet ugleda, da se bo shajala z njim v cerkvi, pri delu, pri vseh priložnosti, katere družijo prebivalce v tej vasi. Premišljevanje neprestano o tem, vrnila se je domú.

Pri hiši so bili nekaj časa vsi nekako čmerni. Stari Lenart je bil čim dalje bolj mračen in oduren, nihče mu ni mogel ustreči. Nemara ga je grizla vest; nemara je spoznal naposled, da ni ravnal prav?

Tomažev pridelek je naročil zložiti posebe v skednju in jalovico je redil kakor lastno; ko jo je sosed hotel kupiti, mu je černo odgovoril, da ni njegova.

Najbolj pa sta pogrešala Tomaža črna voliča in sploh vsa živina. Vitek se je pritoževal, da se na novega služabnika ni móči zanesti. Vickova pa, da ji takó, kakor poprej Tomaž, noče donášati vode, niti cepiti drv. Skratka, če tudi imena poprejšnjega niso imenovali z jezikom, imela ga je vendar neprestano v mislih vsa rodbina.

Neko nedeljo so sedeli po obedu vsi na dvorišču, gledajoč na cesto, po kateri so hodili ljudje in semtertje vzdrl tudi kak voz. Zalika je bila po navadi zamišljena; spomnila se je, da je že skoro pretekla teden od onega časa, ko ji je France obljubil, da ubežnika poišče, toda še do te ure ni čula o njem ni besedice.

Tu pa se ji nakrat zázdi, da vidi tam zadi šepavega Franceta in njemu za hrbtom še neko drugo postavo.

Srce ji močno udari; skoči kviško ter kričé izreče imé, žaterega že tako dolgo ni izrekla in — prestrašena po svojem lastnem glasu, naglo umolkne ter sklene roké.

Na ta krik ustanejo vsi ter pogledajo radovedno na cesto, toda vidijo le Franceta samega. Tovariš njegov se je bil med tem skrtil za drevó, iza katerega je bilo moči videti samó bujne kodre njegovih črnih las.

Stari Lenart pristopi k Francetu.

„Kaj je to?“ upraša nemirno, „koga nam pripelješ?“

„Vašega Tomaža!“ zašepeta France. „Ne pustite ga več od sebe!“

„Oj, na svojo nesrečo ga vodiš sém!“ reče Lenart z zamolklim glasom. Toda v teh besedah ni bilo opaziti take jeza, kakor si je domišljeval France; za to dvigne z večjim pogumom oči, kajti naloga, katero je prevzel, jela mu je v tem trenuiku težiti srcé, kakor bi mu šlo za lastno srečo.

„Oh, kaj hočem jaz!“ reče tiho, ne domišljajoč si pomena svojih lastnih besed; „on ni zakrivil ničesa, niti Zalika, — le usoda sama se je zarotila proti meni. Rok, Rok! pogledjte vendar Zaliko; gotovo so vam užali srcé nad svojim otrokom... In Tomaž, ali si mar mislite, da je bilo z njim drugače?“

Pomignil je Tomažu, naj se vrže Lenartu k nogam, toda Tomaž je stal zarudel; bled ne gibajoč se z mesta. Stari gospodar pogleduje za trenutek omahovaje in po strani po pričah tega prizora. Že ga je nekako premagovala jeza, katero pa takój premagajo blažji občutki. Sive obrvi se mu naježijo, naposled pa reče: „Oj, ti vrtoglavi Tomaž! kje pa si tičal, da še po svoj pridelek, niti po svoje plačilo nisi prišel? Dobro, da si prišel: pobotava se in kdo vé, nemara se znovič pogodiva — Zalika se radi tega ne bo jezila.“

Po teh očetovskih beseda plane mu Tomaž k nogam ter jih poljubljuje s solzami v očeh... Poleg njega je klečala Zalika.

Sedaj staremu Lenartu ni kazalo drugače nego dvigniti ju in blagosloviti v navzočnosti skoro cele vasi.

Ko je to storil, zavladelo je pri hiši veliko veselje. Toda v tej splošni radosti ni imel nihče časa opazovati, kako se je France bled in otožen oddaljeval od tega mesta najblažje sreče...

Prinesel je srečo vsem — toda sam se je vendar ni mogel udeležiti.

Novice.

— Osebne vesti. Deželni poslanec in namestnik dež. glavarja grof Leon Auersperg je odložil svoj mandat za dež. zbor. — Davčni praktikant Alojzij Ipavc je imenovan davčnim pristavom. — Poštними asistenti so imenovani: Anton Bučar in Jakob Kobe za Ljubljano, Jernej Dolinar za Št. Peter, Ferdinand Kalister za Trst, Alojzij Delkin za Gorico in Fran Zore za Opatijo.

— Imenovanja v učitelstvu. Dež. šolski svet je imenoval učiteljice A. Matanovič v Postojini za Ljubljano, Franico Stepišnek v Grazovem za Mengeš, Marijo Clarici v Novem mestu za nadučiteljico istotam in Albino Sark v Št. Rupert za Novo mesto, dalje učitelje Jos. Zamido v Smuki za Polom, V. Andoljška v Dragi za nadučitelja v Mirni peči in Frana Stepančiča v Črnomlju za Ribnico.

— Glasbena Matica, katera se je iz malih začetkov povzpela tako visoko, da jo že smemo imenovati konservatorij, je dne 8. t. m. sicer skromno a dostojno slavila petindvajsetletnico svojega obstanka. V proslavo tega dne je priredila slavnostno sejo, na kateri je odbor podal društvenikom sliko društvenega delovanja v minolih 25 letih, potem koncert, kateri je sijajno uspel in naposled komers. Slavnost se je v vsakem oziru jako lepo obnesla. Glasbene Matica je zdaj stopila v drugo četrstoletje svojega obstanka in mi le želimo, da bi hodila po istih potih kakor doslej in z isto ljubeznijo pospeševala slovensko umetnost, narodu našemu na čast in na korist.

— Društvo za gradnjo hotelov in zdravišč v Dalmaciji. Pod vodstvom grota Harracha se je ustanovilo društvo, katero bode gradilo hotele in zdravišča v Dalmaciji. Ker je grof Harrach Slovan, Čeh, bode to društvo izvestno delovalo na to, da ostanejo podjetja vedno v narodnih rokah. Za vprvo doznajemo, da je odločilo društvo, da morajo biti vsi napisi na društvenih stavbah najprej v hrvatskem jeziku. — Tako je prav.

— Glasben večer v Novem mestu. Učitelji Glasbenene Matice v Ljubljani: K. Hoffmeister (klavir), H. Junek (cello) in I. Vedral (violina) prirede s prijaznim sodelovanjem gospe Jak. dr. Žitkove ter gg. Fr. Grajland in Ig. Hladnika v nedeljo 12. decembra 1897. v Nar. domu v Novem mestu glasbeui večer. Početek točno ob 7. uri zvečer. Vspored 1. E. Grig: Sonata za klavir in gosli. G. dur. 2. a) F. Servais: Andante erligioso; za celo in klavir. b) D. Peppr. Vito; za cello in klavir. 3. Ambroise Thomas: Poznaš li zemljo lepo? Arija z opere „Mignon“, poje gospa Žitkova, na klavirju spremlja g. Ig. Hladnik. 4. a) B. Godard: Barcarolla; za klavir. b) A. Rubinstein: Etuda; za klavir. 5. J. Haydn: Recitativ in Rafajelova arija Buržo v šumečih valovih, iz oratorija „Stvarjenje“, poje g. Grajland, na klavirju spremlja g. Ign. Hladnik. 6. Ant. Dvořak: Trio zr klavir gosli in cello. G. moll. (Allegro moderato — Largo — Scherzo — Hinale).

— Delniško društvo lokalne železnice Ljubljana-Vrhnika ustanovilo se je dne 6. decembra na Dunaji. V upravni odbor odposlal je v smislu § 28. pravil dež. odbor kranjski dež. odbornika g. Frana Povšeta, izmeje delničarjev pa so bili izvoljeni gg.: Ivan Hribar, Gabrijel V. Jelovšek, Josip Lenarčič, Josip Luckmann, Josip baron Schwegel in dr. Siegfried Werner. Za predsednika upravnega odbora bil je izvoljen baron Schwegel za podpredsednika pa g. Ivan Hribar.

— Uradni list »Laibacher Zeitung« je bil zadnji čas opetovano predmet časnikarskim razpravam, intendantca slovenskega gledališča pa je storila gotovo nenavadni a prekaristični korak, da je prosila dež. predsedništvo, naj uradnemu listu prepove poročanje o slovenskih gledaliških predstavah. Tudi najpotrpežljivejši človek mora priznati, da uradni list ni tako uredovan, kakor bi moral biti, ker dosledno prezira slovenstvo in slovanstvo v naši deželi in sploh v monarhiji ter bagatelizuje vse pojave slovenskega kulturnega in političnega življenja. Dočim zabelezuje vestno vsek nemškonalionalni „korak“ v ljubljanski kazini, se mu ni zdelo vredno, omeniti velevažno izjavo ljubljanskega obč. sveta glede političnih dogodov v parlamentu. Tako postopanje uradnega lista je nedostojno in čas bi bil, da se poklicani možje proti njemu oglasijo na primernem mestu.